

Průzkum fyzického a materiálového složení novodobých knihovních fondů

- Průzkum fondů
- Průzkum textilních potahů knižních vazeb
- Průzkum kapitálků
- Průzkum plastových knižních vazeb

➤ Průzkum fondů

- Průzkum fondů v NK ČR probíhá od roku 2010.
- Celkový počet prozkoumaných exemplářů je cca 113 074 knihovních jednotek.
- Centrální znalostní báze registru digitalizace (CZBRD), aplikace pro průzkum novodobých fondů
- Databáze dostala novou podobu, kterou jsme pustili do provozu společně s firmou INCAD s.r.o., v červnu roku 2016.

WebRELIEF^{III} Průzkum novodobých fondů (CZBRD) hrebeckadana

Křížovatka »Exemplář

Měření - kn.blok - pH: Hledat

Funkce

- Uložit původní měření a vyčistit formulář ... »
- Tiskový výstup »

Agendy

- Uložené pohledy
- Tiskové sestavy

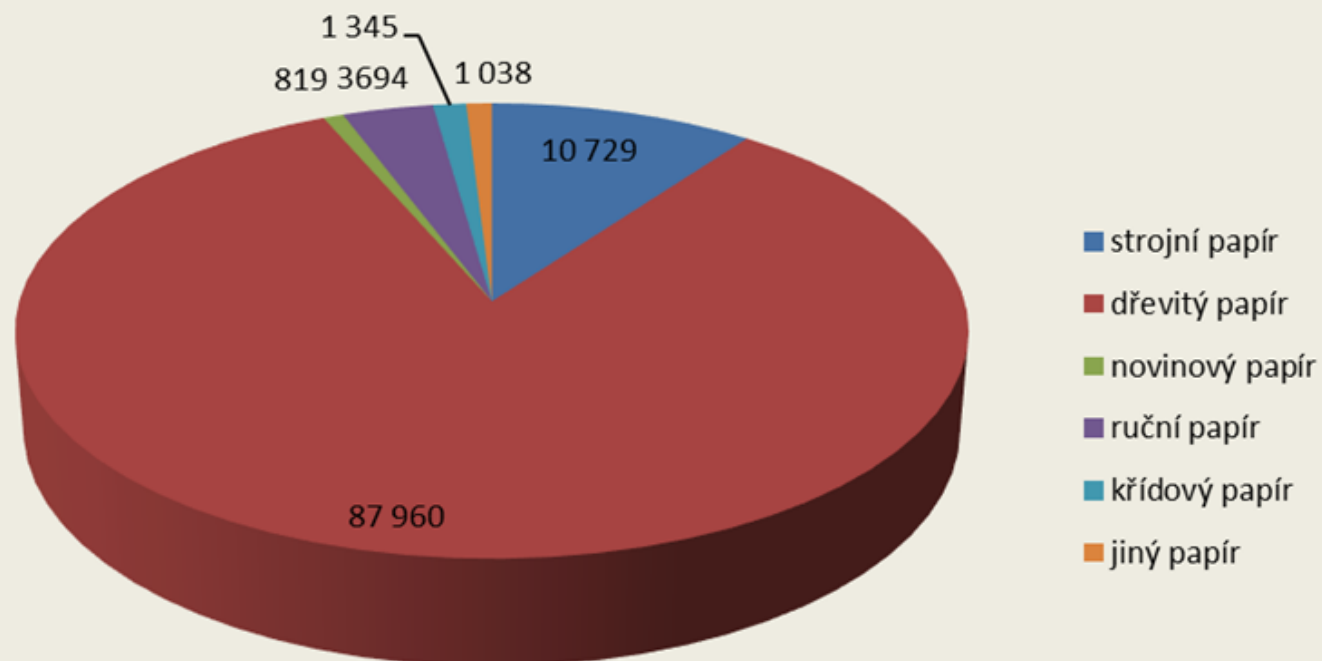
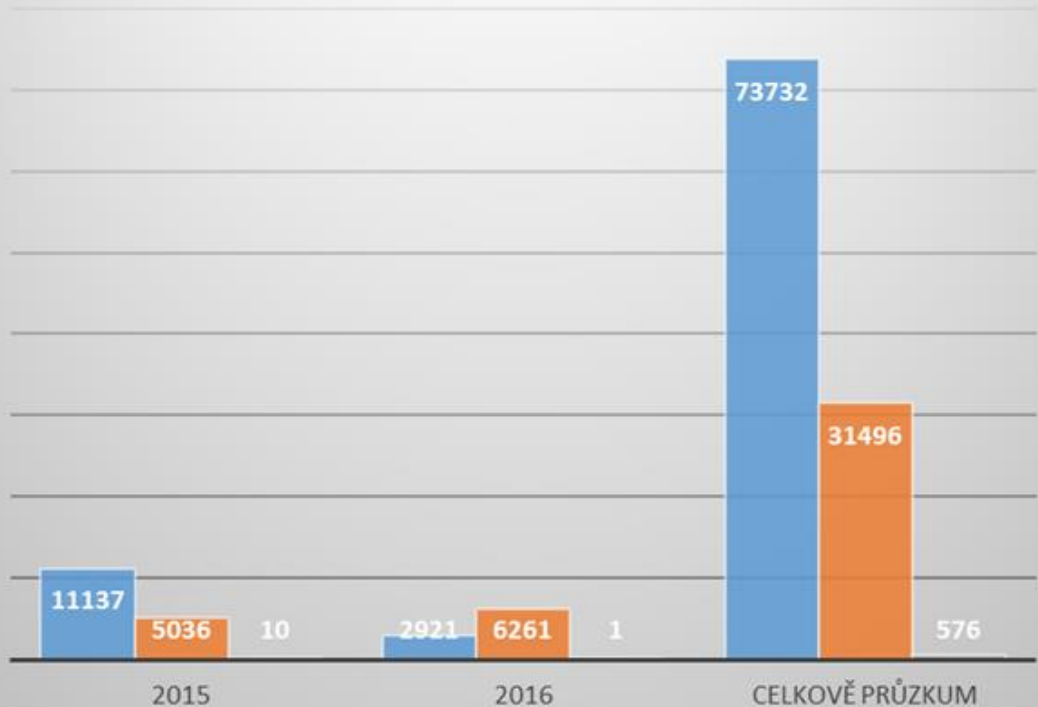
Tabulka **Formulář**

Signatura	Čárový kód	Název	Autor	Místo vydání
☐ 54E508 sv.11.,2.vyd.	1001216127	Náuka o vzdělávání země a nářadí orebném	Lambl, Jan Baptista	V Praze :I.L. K
☐ 54 E 012439				
☐ 54 E 018869/R.21.1973				
☐ 54B665 1897 5.-6.r.	1001230895	Hlasy z Podřipska :svobodomyslný týdeník		Libochovice :M
☐ 54D1585 1. 1894	1001185377	Rádce duchovní :časopis kněžstva česko-slovanského		V Praze :V. Kot
☐ 54B430 R.10,1892	1001232168	Učitel'ské noviny :týdeník pro vlastenecké učitel's...		Praha :Gnosis
☐ 54E2804.XXVIII.1923	1001807146	Přírodní lékař :časopis věnovaný přirozenému způso...		Praha :Antonín
☐ 54E6919 Ser. D. R. 1970				
☐ 54 E 018841/d.3.sv.3				
☐ 54H785	1001170882	Učebná kniha uzenářství a řeznictví :snadně pochop...	Achrer, Josef	V Praze :Rudolf
☐ 54B398 R.18-19.1897-8	1001232276	Domažlické listy :týdeník pro zábavu a poučení		Domažlice :Fra

- Průzkum slouží k mapování fyzického stavu fondů v NK ČR, VKOL a MZK
- Co odkyselit, kolik obalů vyrobit, kde a jak zasáhnout v oblasti restaurování a konzervace.

Typ fondu

■ Monografie ■ Periodika ■ Hudebniny

Nastavení - Google Chrome

195.113.134.54:8108/czbrd/plaant

Sloupce Třídění **Filtr** Skupiny Formuláře Funkce Agendy Uložené pohledy Náhled Tiskové sestavy

	a	Druh vazby	není rovno	Plast		▲	▼
	a	Druh vazby	není rovno	Laminace		▲	▼
	a	Typ papíru	není rovno	Křídový		▲	▼
	a	Typ záznamu	není rovno	Rukopis		▲	▼
	a	Vazba	není rovno	5		▲	▼
	a	Vazba	není rovno	4		▲	

Počet řádků na stránce (0 - výchozí): (maximum: 60)

Průzkum novodobých fondů (CZBRD) hrebeckadana

Založil:

Tabulka **Formulář**

Identifikace exempláře

Čárový kód: 3186187010 Signatura: A 001794 Uložení:

Název:

Autor: Místo vydání: Vydavatel: Rok vydání:

Typ fondu: Monografie Typ papíru: Strojní Písmo: 1 Typ záznamu: Knihotisk

Neúplnost exempláře:

Poznámky: kniha byla v minulosti opravena

ČNB:

Pole 001:

SysNo:

☐ Kontrolní exemplář

POČET ZÁSAHŮ:

Odkyselování	0
Restaurování	1
Konzervace	0
Historizující převazba	0
Univerzální převazba	0
Mechanické čištění	0
Chemické čištění	0
Dezinfekce	0
Kontrolní průzkum	0
Po živelní katastrofě	0
Jiný zásah	0

Historie měření

Druh zásahu	Založen	Měření - obálka - pH	Měření - kn.blok - pH	Organizace
Původní stav	21.07.2016	-----	3,99	NK

POSLEDNÍ MĚŘENÍ ZE DNE: 21.07.2016 PO ZÁSAHU: Restaurování

Typologie

Typ vazby: Tuhá Druh vazby: Poloplátěná Ochranný obal: Krabice Materiál obalu: Archivní lepenka Zabarvení papíru: Světlý

WebRELIEF III Průzkum novodobých fondů (CZBRD) hrebeckadana

Křížovka »Exemplář - A 001794

Založil:

Tabulka **Formulář**

Funkce

Uložit původní měření a vyčistit formulář... »
Tiskový výstup »

Agendy

Uložené pohledy

Tiskové sestavy

Restaurování

☐ Komplexní ☒ In situ

Poškození exempláře

Desky:	Hřbetník:	Kapitálky:	Záložková stužka:
☐ Není	☐ Není	☐ Není	☐ Není
☒ 1	☒ 1	☐ 1	☐ 1
☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2
☐ 3	☐ 3	☒ 3	☒ 3
☐ 4	☐ 4		
☐ 5	☐ 5		

Poškození knižní blok

Předsádky:	Vazba:
☐ Není	☐ Není
☒ 1	☒ 1
☐ 2	☐ 2
☐ 3	☐ 3
☐ 4	☐ 4
☐ 5	☐ 5

Poškození exempláře

MECHANICKÉ POŠKOZENÍ:	BIOLOGICKÉ POŠKOZENÍ:	CHEMICKÉ POŠKOZENÍ:
Není ☒	Není ☒	Není ☒
Chybějící část ☐	Hlodavci ☐	Voda ☐
Křehkost ☐	Hmyz ☐	Vpisky ☐
Lepicí pásy ☐	Mikrobiologické ☐	Jiná tekutina ☐
Přehyb, překlad ☐	Zvířecí exkrementy ☐	Masnota ☐
Slepené listy ☐		Prach ☐
		Tepelné poškození ☐

Poškození exempláře - poznámka:

Poškození obálky/přebalu

☒ Není ☐ Na deskách ☐ Vevázaná ☐ Přebal ☐ Obálka měkkých vazeb

MECHANICKÉ POŠKOZENÍ:	BIOLOGICKÉ POŠKOZENÍ:	CHEMICKÉ POŠKOZENÍ:
Není ☐	Není ☐	Není ☐

Soubory připojené k měření

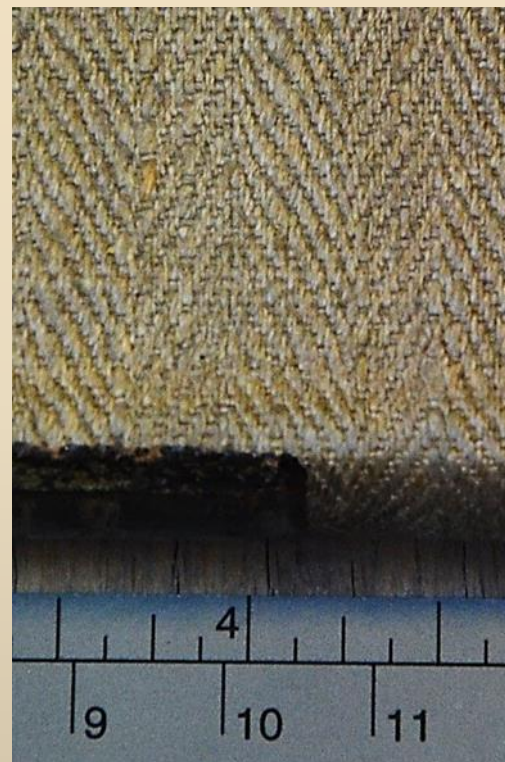
Jméno souboru:	Velikost souboru (kB):	Typ souboru:
A 001794 (1).JPG	899	image/jpeg
A 001794 (2).JPG	1488	image/jpeg
A 001794 (3).JPG	647	image/jpeg
A 001794 form.jpg	540	

➤ Průzkum textilních potahů knižních vazeb

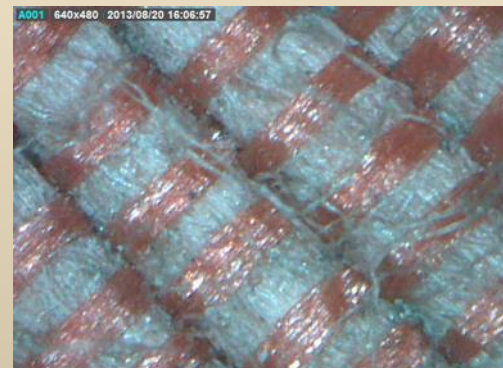
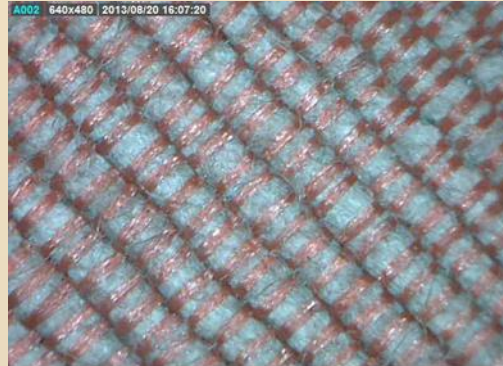
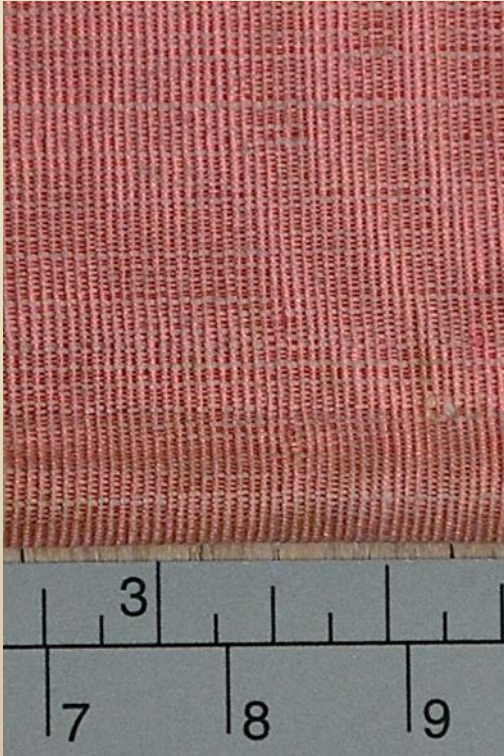
- Hudební oddělení
- Fond 19. století
- 2 etapy
 - informace o knize, jako jsou typ a druhy vazby, kapitálky, předsádky nebo potahy
 - sestaven seznam vzorů a motivů vyskytujících se na textilních vazbách, byla hodnocena četnost jejich výskytu v obou fondech, jednotlivé vzory byly určeny celkem u 37 049 knih

	Hudební oddělení [ks]	Fond 19. století [ks]	Fondy celkem [ks]	Podíl [%]
Samet	1	0	1	0.00
Atlas	6	0	6	0.02
Kepr	20	29	49	0.13
Plátno	35306	1687	36993	99.85
Celkem	35333	1716	37049	

■ Druhy keprových vazeb

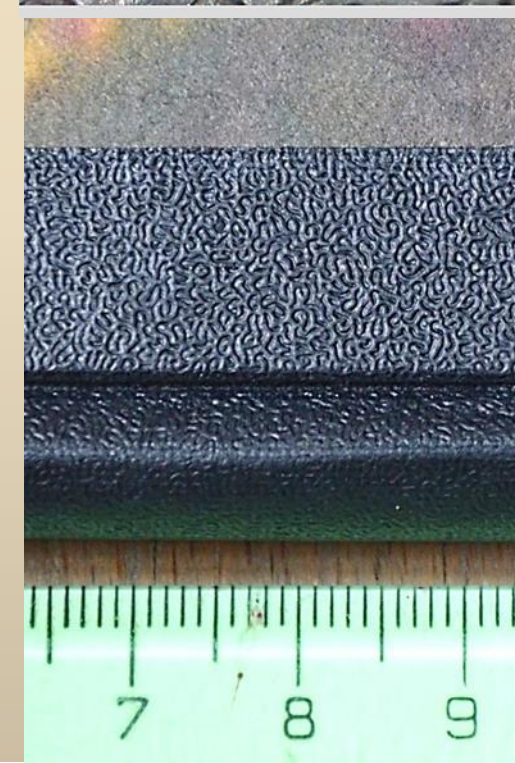
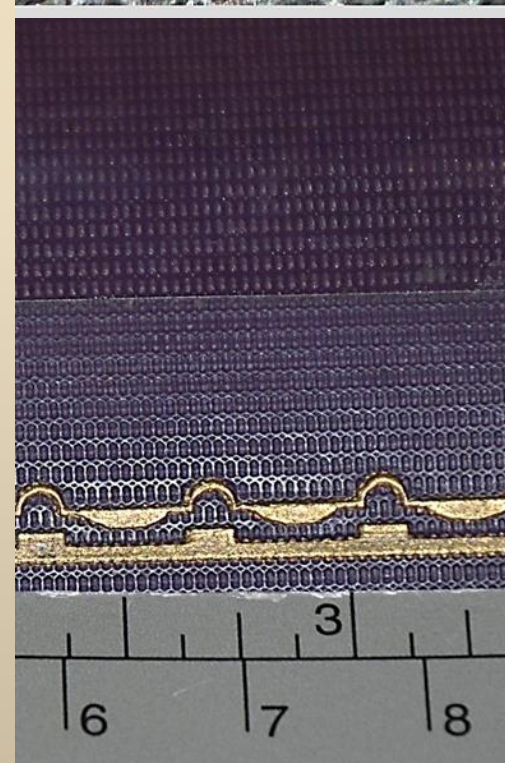
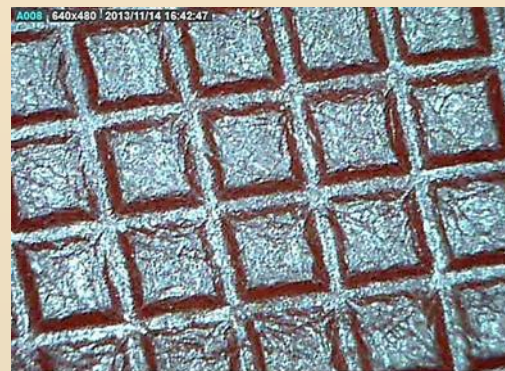
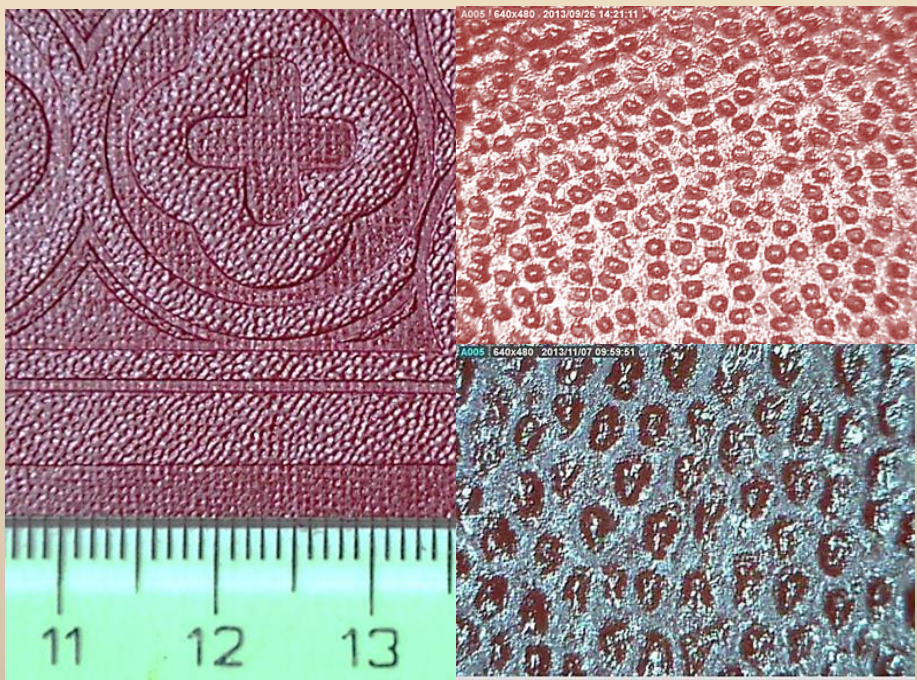
■ Druhy atlasových vazeb

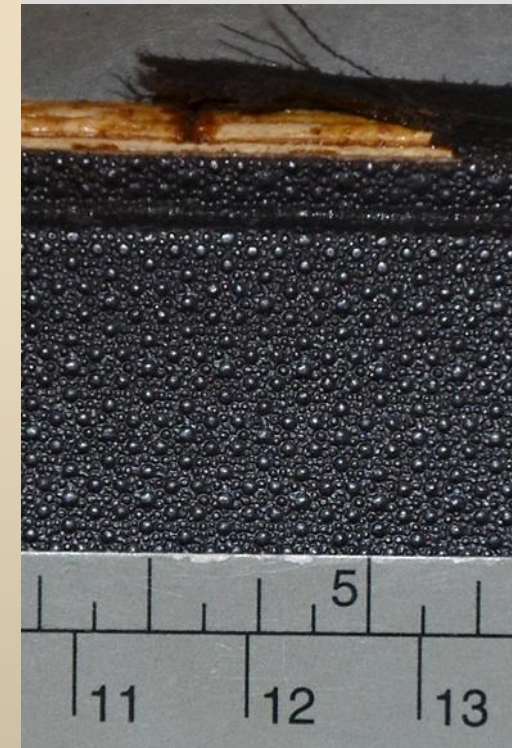
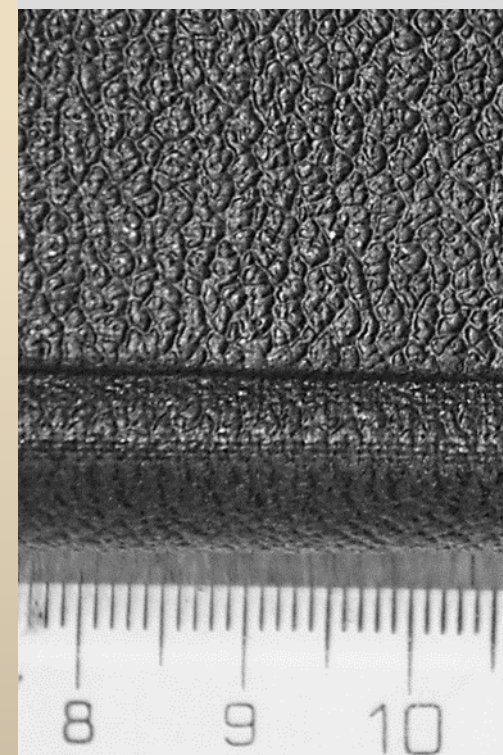
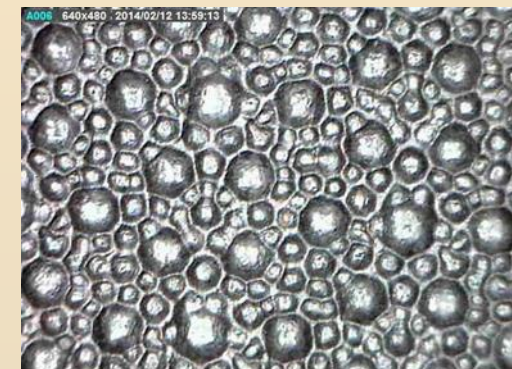
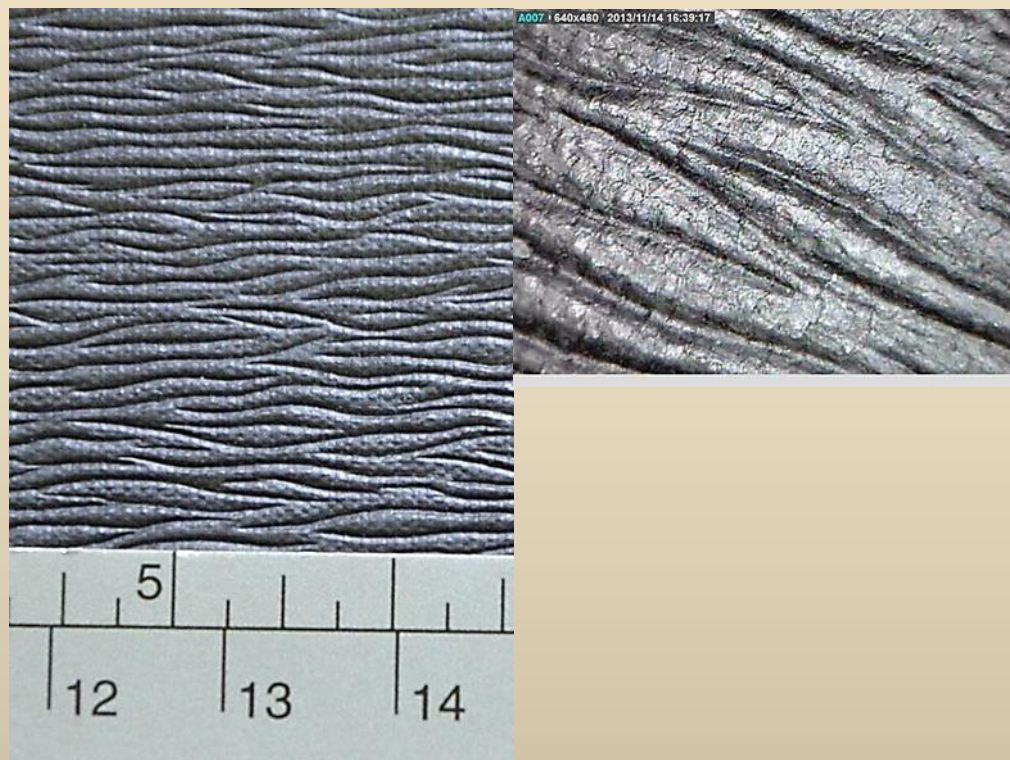
Pro vyhodnocení četnosti vzorů plátěných vazeb byly vzory rozděleny do tří kategorií

	Hudební odd. [ks]	19. století [ks]	Fondy celkem [ks]	Podíl [%]
Plátno	35306	1687	36993	-
Geometrické vzory	16985	969	17954	48.5
Napodobeniny usně	18219	691	18910	51.1
Ornamenty	102	27	129	0.3

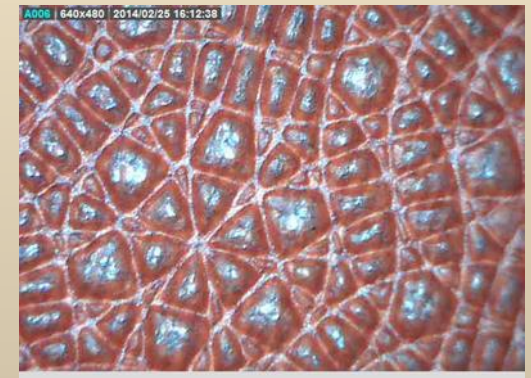
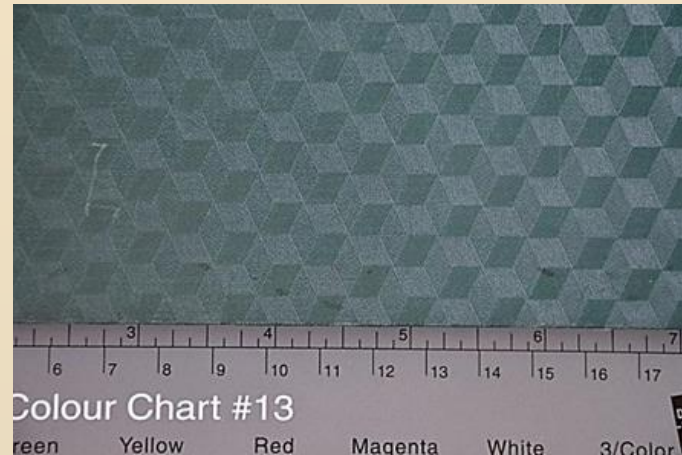
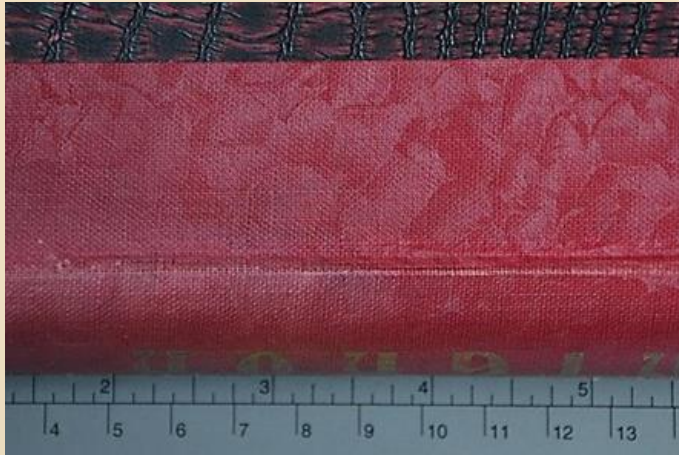
- Geometrické vzory

- Napodobeniny usně

■ Ornamentální vzory

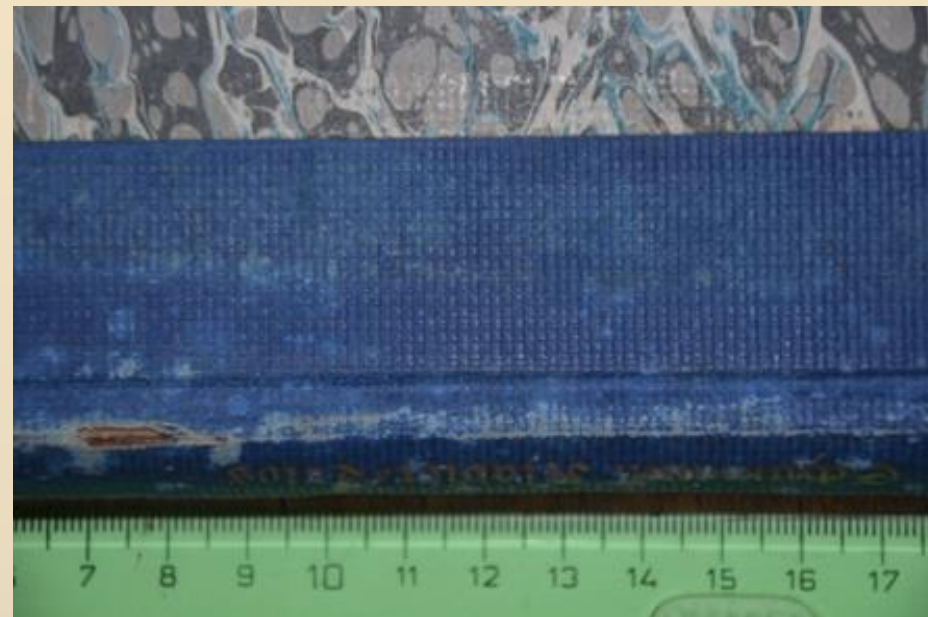

■ Druhy poškození plátěných vazeb

Ukázky znečištění plátna tekutinami

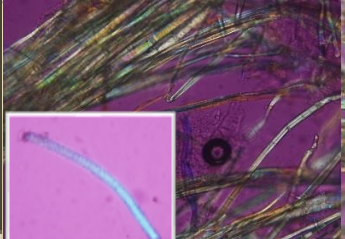

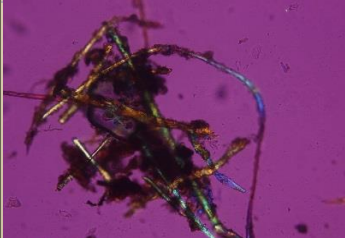
Ukázky odřeného potahu

Ukázky poškození hřbetníku - porušení vazby, chybějící potah

➤ Průzkum kapitálků

Datace	Typ kapitálku	Typ vláken	Foto makro	Foto mikro	
					zvětšení
1899	látka	bavlna s lýkovými vlákny			objektiv 20x, polarizované světlo s červeným filtrem
1879	nalepovaný	lýková vlákna, modrá vlákna vlna			objektiv 20x, polarizované světlo s červeným filtrem
1887	nalepovaný	hedvábí			objektiv 20x, polarizované světlo s červeným filtrem
1847	šitý	lýková vlákna			objektiv 20x, polarizované světlo s červeným filtrem

- V souvislosti s řešením typologie knižních vazeb 19. a 20. století ve fondu NKČR je prováděn materiálový průzkum textilních kapitálků v knihách české provenience z období od roku 1800 do 30. let 20. stol. Průzkum byl zaměřen především na kapitálky šité, kde je předpokládán větší podíl přírodních vláken. Mezi zkoumané vzorky byly zařazeny i průmyslově vyráběné kapitálky nebo kapitálky z tkaných textilií.

➤ Průzkum plastových knižních vazeb

- Knihy s plastovými deskami nebo knižní vazby obsahující plastové prvky nejsou v depozitářích NK ČR ukládány odděleně, ale jsou rozptýleny v celém fondu novodobých knih.
- Byla využita data shromážděná v databázi Centrální znalostní báze RD.
- Dalším krokem byl individuální průzkum knih v depozitářích

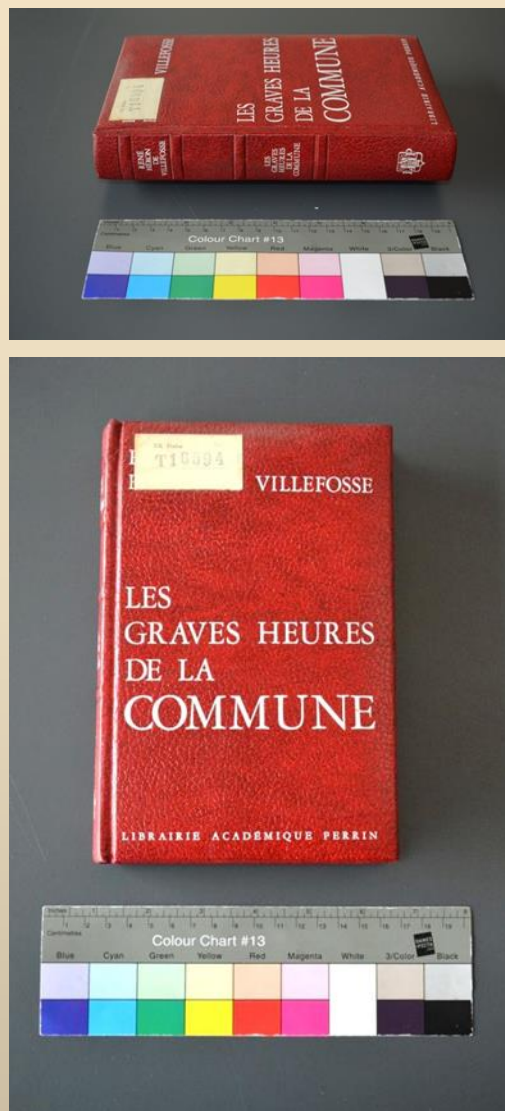
druh vazby	počet
plast	63
laminace	99

druh poznámky	počet
plastová vazba/plastový obal	63
laminace	10
koženka	16
folie / igelit na knize	17
kroužková vazba s plastovým hřbetem	30
gumičky	13
imitace slonoviny	8
hřbetník polepený izolepou / kobercovou páskou	196

Příklad plastových
knihařských šroubů

imitace usně - koženka

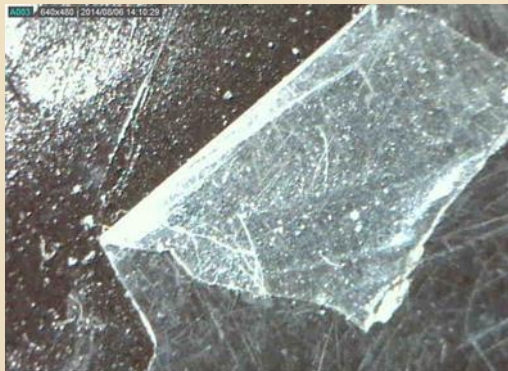
Příklad laminované knihy
a jejího poškození

Plastová vazba

■ Druhy poškození plastových knižních vazeb

Příklady odlupující se laminace

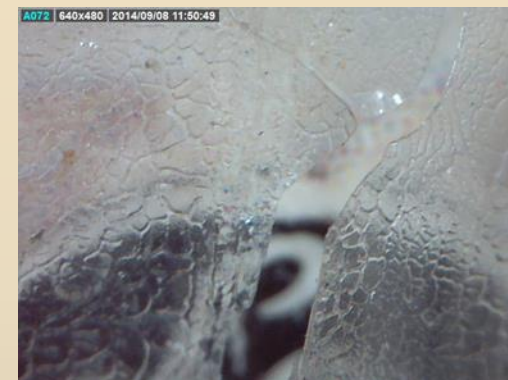
Příklady znečištění plastových vazeb

Poškození
plastového přebalu

Příklady popraskání
laminace, dole spolu
se zažloutnutím plastu

■ Druhy poškození plastových knižních vazeb

Degradace lepení plastového přebalu

Prosáknutí lepidla
plastového obalu
do předsádky

Znečištění a degradace lepicí pásky

Děkuji za pozornost.

Dana.Hrebecka@nkp.cz

Poděkování: Metodika vznikla v rámci řešení výzkumného projektu programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) „Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie“ (DF13P01OVV004) Ministerstva kultury České republiky.

Řešiteli tohoto projektu jsou Národní knihovna České republiky (NK ČR), Odbor ochrany knihovních fondů a Technická univerzita v Liberci, Fakulta textilní.

Konference „Péče o novodobé knihovní fondy - teorie s praktickými ukázkami“
10. 10. 2017, NK ČR – Centrální depozitář Hostivař

